

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 0850812201

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
25 maj 2022

Remiss av Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2022/333

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till bland annat Södermalms stadsdelsnämnd skickat en remiss av Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet för yttrande. Syftet med strategin är att klargöra stadens mål med fritidsbåtlivet och bidra till att det finns med i utvecklingen av staden på ett hållbart och miljöanpassat sätt. Strategin ska också vara ett stöd i den långsiktiga planeringen för nämnder och styrelser vars uppdrag på olika sätt kan påverka förutsättningarna för båtlivet.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är positivt att staden tar fram en strategi för fritidsbåtlivet som bland annat kan bidra till att klargöra stadens mål med fritidsbåtlivet och tydliggöra ansvarsfördelningen kring dessa frågor inom staden.

Förvaltningen anser att de förslag till åtgärder som anges i förslaget, för vilka stadsdelsnämnderna har ett utpekat delansvar att genomföra, är relevanta och angelägna att genomföra.

I förslaget anges bland annat att dialog ska föras med berörda båtklubbar om hur båtområden kan öppnas upp för att öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden. Förvaltningen anser att denna möjlighet är mycket intressant och angelägen att undersöka. I Parkplan Södermalm, som stadsdelsnämnden beslutade om hösten 2019, anges denna åtgärd som ett utvecklingsområde. Denna åtgärd ligger även i linje med

stadens ambition att förbättra allmänhetens tillgång till vatten och strandområden.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått ett förslag till Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet på remiss. Remissen har förutom till Södermalms stadsdelsnämnd remitterats till bland annat flertalet stadsdelsnämnder, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Hamnar AB. Remisstiden sträcker sig till den 27 maj 2022 varför beslutet omedelbart måste justeras.

Ärendet

Nedan görs en sammanfattning av förslaget till Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet.

Inledning

Närheten och kontakten med vattnet är ett av Stockholms mest värdefulla karaktärsdrag och är en starkt bidragande orsak till att staden är en attraktiv plats att leva och arbeta i. Stockholmarnas möjligheter att nyttja vattnet för bad- och båtliv är enligt förslaget fantastiska och staden har goda möjligheter att bevara och utveckla tillgången till stränder och vattenkontakt vilket är en unik tillgång. Det stora intresset för fritidsbåtliv i staden skapar liv och rörelse och ger utmärkta förutsättningar för rekreation och friluftsliv för många stockholmare.

Det ökade intresset för båtliv kan kopplas till det allt starkare intresset för friluftsliv, naturupplevelser och hållbarhet. Samtidigt genererar det stora antalet fritidsbåtar ökat tryck på hamnar och uppläggningsområden och det omfattande fritidsbåtlivet leder till konsekvenser för miljön.

Stadens ambitioner är att fortsatt stödja och bidra till att utveckla fritidsbåtlivet. Syftet med att ta fram en strategi är att klargöra stadens mål med fritidsbåtlivet och bidra till att detta finns med i utvecklingen av staden på ett hållbart och miljöanpassat sätt. Strategin ska vara ett stöd i den långsiktiga planeringen för nämnder och styrelser vars uppdrag på olika sätt kan påverka förutsättningarna för båtlivet.

Övergripande mål för fritidsbåtsverksamheten:

- Skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar samt verka för långsiktighet för båtklubbar vad gäller ekonomi och arrenden.
- Använda uppläggningsmarken mer effektivt.

- Tillsammans med båtklubbarna utveckla ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtliv.

Fritidsbåtlivet i Stockholm

I förslaget beskrivs att svenskarna är ett båtintresserat folk och att båtlivet är en av de största folkrörelserna. En tredjedel av landets vuxna befolkning färdas med fritidsbåt minst en gång per säsong.

Stockholm är starkt förknippat med ett aktivt båtliv. Året om trafikerar stadens vatten av båtar för transport av varor och människor. Stockholm har en av världens största skärgårdar och tillsammans med Mälaren ger det utmärkta förutsättningar för ett rikt båtliv.

Det saknas exakta siffror på hur många fritidsbåtar det finns i Stockholm men beräkningar visar på ungefär 8 500. Vid den senaste inventeringen 2019 framkom att drygt 31 hektar av stadens mark upplåts till båtklubbar och varvsföreningar. Stockholms stad har även 470 allmänna båtplatser som kan hyras av enskilda fritidsbåtägare. Det finns ett drygt 80-tal båtklubbar i staden, flera av dem bildades så tidigt som i slutet av 1800-talet. I hela Stockholmsregionen finns över 40 000 fritidsbåtar och 260 båtklubbar som är anslutna till Saltsjön-Mälarens Båtförbund.

I förslaget beskrivs att båtar och båtsport är en viktig del av många stockholmares vardagsliv. Det är värdefullt som fritidsaktivitet, för rekreation, naturupplevelser och även för gemenskap i klubbarna. Båtlivet är också en betydelsefull del av stadsbilden som uppskattas även av många som inte har en båt.

I förslaget till handlingsplan anges vidare att staden fortsatt vill värna om fritidsbåtlivet genom att se till att båtlivets intressen finns med i stadsplaneringsprocessen och i tidiga planeringsskeden. På så sätt kan fritidsbåtlivet positivt bidra till den växande staden och fler stockholmare få tillgång till båtplatser där det byggs nya bostäder.

Under 2019 genomförde idrottförvaltningen en inventering av mark, bryggor och byggnader hos alla båtklubbar som staden har avtal med. Samtidigt gjordes en översyn av gränsdragningen för vem som äger vad och vem som ansvarar för skötsel och underhåll. Inventeringen resulterade i att aktuella digitala kartor kunde införlivas i stadens gemensamma kartverktyg dpMap. Kartorna och gränsdragningslistorna utgör tillsammans underlag till avtalen med båtklubbarna i takt med att avtalen förnyas.

Under arbetet med inventeringen samverkade idrottsförvaltningen med andra berörda förvaltningar, främst stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, trafikkontoret och miljöförvaltningen. I det arbetet framkom att det finns behov av att förtydliga gränsdragningarna mellan stadens nämnder för att underlätta arbetet med att utveckla fritidsbåtsverksamheten i framtiden.

För båtlivets utveckling i Stockholm är samverkan mellan nämnderna och bolagen viktig. En tydlig gränsdragning och ansvarsfördelning blir avgörande om stockholmarnas intressen för båtlivet ska kunna tas tillvara långsiktigt och miljömässigt hållbart. Idrottsnämnden är kontaktytan gentemot båtlivet och ska stödja andra nämnder och bolag i de frågor som påverkar fritidsbåtsverksamheten.

Mål och prioriterade områden

Strategin bygger på ett antal mål som utgör prioriterade områden för stadens arbete med fritidsbåtsverksamheten. Till målen kopplas åtgärder med en huvudansvarig förvaltning.

Nedan specificeras de åtgärder där stadsdelsnämnderna anges som delansvariga för att åtgärden ska genomföras.

Mål – Skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar

Förslag till åtgärder:

- Ta fram en långsiktig planering för utbyggnaden av fler bryggplatser, daghamnar och småbåtshamnar.
- Göra en översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden. (*ansvariga: idrottsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnder – idrottsnämnden är huvudansvarig*)
- Ta fram förslag till möjliga platser för fler gästhamnar och enklare bryggplatser.

Mål – Använda uppläggingsmarken mer effektivt

Förslag till åtgärder:

- Föra dialog med de stora varvsföreningarna om hur uppläggingsområden kan utvecklas för en effektivare båtförvaring.
- Göra en översyn av båtuppläggning på parkmark och ändra detaljplanerna så att dessa överensstämmer med markanvändningen (*ansvariga: stadsbyggnadsnämnden, idrottsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna – stadsbyggnadsnämnden är huvudansvarig*).

- Föra dialog med berörda båtklubbar om hur båtområden kan öppnas upp för att öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden.
- Föra dialog med båtklubbar och varvsvöreningar om vilka områden som lämpar sig för alternativ användning sommartid (exempelvis platser som används för vinterförvaring och är tillgängliga under båtsäsongen).
- Föreslå platser eller modeller som gör det möjligt för fler aktörer att etablera båtpooler.

Mål – Tillsammans med båtclubbarna utveckla ett miljömässigt och hållbart fritidsbåtliv

Förslag till åtgärder:

- Följa upp utfasningen av biocider på båtar med hemmahamn i Mälaren.
- Ta fram en långsiktig plan för sanering av båtuppläggningsmark i centrala och andra attraktiva områden i enlighet med det ansvar för förorenade områden som följer av miljöbalken.
- Kartlägga vilka småbåtshamnar som ligger i känsliga områden och ge förslag till åtgärder.
- Utredda behovet av ytterligare båttvättar i Stockholms vatten.
- Följa utvecklingen av eldrivna fritidsbåtar och utreda behovet av laddningsstationer, särskilt kopplat till framtida båtpooler.
- Planera för ytterligare minst två toatömningsstationer samt skapa tydlighet i vem som ansvarar för att stationerna är i drift.
- Underlätta skrotning av båtar och motorer genom att samverka inom staden samt med regionala och nationella myndigheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 16 maj 2022 och i rådet för funktionshindersfrågor den 17 maj 2022.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att det är positivt att staden tar fram en strategi för fritidsbåtlivet som bland annat kan bidra till att klargöra stadens mål med fritidsbåtlivet och tydliggöra ansvarsfördelningen kring dessa frågor inom staden.

Förvaltningen anser att de förslag till åtgärder som anges i förslaget, för vilka stadsdelsnämnderna har ett utpekad delansvar att genomföra, är relevanta och angelägna att genomföra.

Beträffande åtgärden som innebär översyn av tillfartsvägar och parkeringsplatser vid båtområden anser förvaltningen åtgärden som angelägen. Detta då förvaltningen uppmärksammat att parkering idag sker på vissa parkytor där båtuppläggning sker vintertid. Vidare har förvaltningen uppmärksammat att bilar framförs på gångvägar i anslutning till båtklubbar vilket innebär risk för gångtrafikanter och cyklister.

Förvaltningen anser att det är positivt att strategin föreslår ändring av detaljplanerna så att dessa överensstämmer med markanvändningen, detta för att bland annat tydliggöra ansvaret kring skötseln av aktuella ytor. Förvaltningen vill i detta sammanhang framföra vikten av att inte fler ytor på parkmark inom Södermalms stadsdelsområde används för båtuppläggning. Enligt förvaltningen är det angeläget att det finns tillgång till parkytor för en bredare användning hos en växande befolkning.

I förslaget anges åtgärden att dialog ska föras med berörda båtklubbar om hur båtområden kan öppnas upp för att öka tillgängligheten till attraktiva strand- och parkområden. Förvaltningen anser att denna möjlighet är mycket intressant och angelägen att undersöka. I Parkplan Södermalm, som stadsdelsnämnden beslutade om hösten 2019, anges denna åtgärd som ett utvecklingsområde. Denna åtgärd ligger även i linje med stadens ambition att förbättra allmänhetens tillgång till vatten och strandområden.

Förvaltningen anser att åtgärden som innebär att dialog ska föras med de stora varvsföreningarna om hur uppläggningsområden kan utvecklas för en effektivare båtförvaring är angelägen att genomföra. I Parkplan Södermalm anges att möjligheten att ta bort båtuppläggningsplatser längs med Årstaviken bör utredas. Genom att tillämpa en mer effektiv båtförvaring skulle detta på sikt kunna genomföras och därigenom frigöra ytor för andra ändamål än båtuppläggning.

Förvaltningen anser det som mycket positivt att strategin syftar till att minska fritidsbåtarnas negativa konsekvenser för miljön i form av bland annat utsläpp av skadliga ämnen. Detta ligger enligt förvaltningen bland annat i linje med arbetet med att ta fram de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus, exempelvis för Årstaviken.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Expedieras till
Kommunstyrelsen.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Andreas Evestedt
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Stockholm stads strategi för fritidsbåtlivet, 2022-02-08.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2022-05-04
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2022-05-04